

עפ"א 14960/12/22 - רונן ברוור נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

12 פברואר 2023

עפ"א 14960-12-22 ברוור נ' מדינת ישראל

בפני	כב' הנשיא רונן שפירא
מערער	רונן ברוור
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

פסק דין

בפני ערעור על החלטתו של בימ"ש השלום בעכו (כב' השופטת שושנה פיינסוד-כהן), שניתן ביום 24.10.22 בת"פ 7571-01-09, המהווה למעשה השלמה של נימוקי גזר דין.

כפי שנכתב במסגרת ההחלטה הנ"ל, מדובר בתיק המתנהל מחודש ינואר 2009 ועניינו בניית אורוות סוסים הכוללות מספר מבנים מסוגים שונים. המבנים נבנו מבלי שהיה היתר בניה בתוקף בשעת בנייתם ולאורך השנים הוצאו צווים להפסקת הבניה והשימוש, אשר הופרו. המערער הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן ב-11 אישומים בעבירות שביצוען מתפרש על התקופה שבין 27.03.08 לבין 11.08.09.

ביום 14.07.16 ניתנה תמצית גזר הדין המפרט את רכיבי הענישה. נגזרו על המערער העונשים הבאים: מאסר לתקופה של 6 חודשים אשר ירוצה בעבודות שירות בהתאם לחו"ד הממונה על עבודות השירות (צוין כי המערער נמצא מתאים לריצוי עבודות שירות על ידי הממונה אולם המועד הקבוע לריצוי חלף ולכן הממונה יודיע על מועד חדש); מאסרים מותנים אשר נקבע לגביהם כי יחלו בעוד חצי שנה (ממועד גזר הדין הנ"ל); חיוב המערער להרוס את חלקי המבנים המתוארים בכתב האישום; קנס בסך 200,000 ₪ או 200 ימי מאסר תמורתו (הקנס חולק ל-50 תשלומים חודשיים שווים על סך 4,000 ₪ כל אחד החל מיום 05.08.16); כפל שווי בסך 150,000 ₪ (אשר ישולם ב-50 תשלומים חודשיים שווים על סך 3,000 ₪ כל אחד החל מיום 05.08.16); חתימה על התחייבות כספית בסך 200,000 ש"ח להימנע למשך שלוש שנים מביצוע עבירה על פי סעיפים 210 ו-240 לחוק התכנון והבניה; חתימה על התחייבות כספית על סך 75,000 ₪ להימנע למשך שלוש שנים מביצוע כל עבירה אחרת על פי פרק י' לחוק התכנון והבניה.

עוד נקבע במסגרת גזר הדין הנ"ל כי נימוקי גזר הדין יפורסמו ביום 18.07.16. התיק נקבע לתזכורת במעמד המערער וסניגורו ליום 06.09.16 לצורך קביעת מועד לריצוי עבודות השירות. בהחלטה שניתנה במסגרת פרוטוקול הדיון מיום 06.09.16 קבע בימ"ש קמא כי נוכח העובדה כי טרם פורסמו הנימוקים, הממונה על עבודות שירות מתבקש לתת מועד חדש לתחילת ריצוי עבודות שירות ככל הניתן בסוף חודש נובמבר והתיק נקבע לתזכורת במעמד הצדדים ליום

13.11.16. לאחר שהתקבלה הודעת הממונה כי המערער לא התייצב למועד שזומן נדחתה ישיבת התזכורת ליום 08.12.16. למרות מספר בקשות שהוגשו בשנת 2017 ולאחר פנייתו של הממונה על עבודות שירות, רק ביום 01.03.22 (!!!) פורסמו נימוקי גזר הדין ובימ"ש קמא קבע כי על הממונה על עבודות שירות לערוך חו"ד עדכנית ולאחר מכן התקיימו מספר ישיבות.

ביום 24.10.22 ניתנה ההחלטה שבנדון, במסגרתה נקבע כי הקנסות שנקבעו בגזר הדין שולמו על ידי המערער אולם עבודות השירות לא בוצעו בשל העיכוב במתן נימוקי גזר הדין. כן צוין כי עמדת הסנגור הינה כי בחלוף הזמן המשמעותי ביותר, יש לבטל את עונש המאסר בפועל בדרך של עבודות שירות מטעמי עינוי דין, שיהיו ודרישה להליך הוגן. המאשימה טענה כי לביהמ"ש אין סמכות לשנות מגזר הדין. בימ"ש קמא הבהיר כי כל מחדלי הרישוי של המערער הוסרו והוא שילם את הקנסות שהושטו עליו. בסופו של דבר הורה בימ"ש קמא על עיכוב ביצוע רכיב המאסר בעבודות שירות עד ליום 24.02.23 וקבע כי אם חנינה לא תוענק עד למועד זה או לא תוגש בקשת חנינה ישלח לממונה על מנת שתוסדר התייצבותו לעבודות שירות.

כאמור, על החלטה זו הוגש הערעור, במסגרתו נטען כי עינוי הדין שנגרם למערער מחייב את ביטול כל העונשים שהושטו עליו ובכללם עונש המאסר שנקבע כי ירוצה בעבודות שירות, המאסרים המותנים והקנסות. לחילופין נטען כי עינוי הדין מצדיק לכל הפחות ביטול מוחלט של הקנסות ורכיב המאסר בעבודות שירות שהושטו על המערער. נטען כי מדובר בעבירות שבוצעו בשנים 2008 ו-2009 בהיות המערער בן כ-40 כאשר היום הוא נושק לגיל 54. נטען כי כל מטרות הענישה התנדפו בחלוף השנים וכי העבירות בגין הורשע המערער לא היו בניגוד ליעוד המקרקעין והוכשרו בדיעבד. כן נטען כי שליחתו של המערער כעת לריצוי עונש המאסר בעבודות שירות תפגע קשות בו ובמשפחתו. ב"כ המשיבה הבהיר במהלך הדיון שהתקיים לפני ביום 07.02.23 כי המשיבה מודעת למקרה החריג. כן הובהר כי המערער עמד בכל רכיבי גזר הדין, למעט ריצוי עונש המאסר בעבודות שירות, שלא באשמתו ובשל התמשכות ההליכים בבימ"ש קמא.

בימ"ש זה הציע במסגרת הדיון שהתקיים ביום 07.02.23 כי המשיבה תשקול לוותר על רכיב המאסר בעבודות שירות, לאור הנסיבות החריגות של התיק והזמן הרב שחלף. ביום 09.02.23 הוגשה הודעת המשיבה לפיה המשיבה מסכימה להצעת ביהמ"ש. המשיבה ציינה כי לטעמה הענישה שהוטלה מלכתחילה במסגרת גזר הדין הייתה ראויה נוכח חומרת האירועים ואולם לנוכח השתלשלות העניינים החריגה, אין מנוס מויתור על רכיב הענישה המתייחס לעבודות השירות. על כן, הסכימה המשיבה להצעת ביהמ"ש לוותר על רכיב המאסר בעבודות שירות.

אכן, גם בית המשפט סבור כי העונש שנגזר בבסיסו הוא עונש ראוי. אלא במצב שנוצר, כאשר בית המשפט מעכב את השלמת ההליך שבפניו במשך 14 שנים ממועד הגשת כתב האישום (16 שנים ממועד ביצוע העבירות), תכלית הענישה מוטלת בספק, ובמיוחד שרכיבי ענישה כספיים ואחרים כבר בוצעו באופן מלא במובן זה שהנאשם, המערער, מילא אחר הוראות גזר הדין. במצב דברים זה חיובו היום לרצות מאסר בעבודות שירות על עבירה שבוצעה לפני יותר מ-14 שנים חסר תכלית עונשית. טוב עשתה המדינה כאשר הסכימה, בנסיבות חריגות אלו, לקבל את הערעור ואת הצעת בית המשפט ולבטל את רכיב המאסר בעבודות שירות שנגזר על המערער.

בהתאם, אני מורה על קבלת הערעור במובן זה שיבוטל רכיב המאסר לריצוי בעבודות שירות שנגזר על המערער. יתר רכיבי גזר הדין, שעיקרם עונשים כספיים שהנאשם כבר שילם, יישארו בעינם ללא שינוי.

אין אלא לקוות שהופקו הלקחים כדי למנוע לעתיד עיכובי פסקי דין, כפי שארעו במקרה נשוא ערעור זה.

המזכירות תעביר עותק לצדדים, לתיק בימ"ש קמא ולממונה על עבודות השירות ועותק יועבר גם לנשיאת בתי משפט השלום במחוז חיפה.

ניתן היום, כ"א שבט תשפ"ג, 12
פברואר 2023, בהעדר הצדדים.
רון שפירא, נשיא